

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Dommedags Bog

Citation: Dalgas, Ernesto: "Dommedags Bog", i Dalgas, Ernesto: *Dommedags Bog*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 114. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgasdomval-shoot-idm139915689603632/facsimile.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Dommedags Bog

kere. Og jeg tilføjede hurtigt i en anden Tone: »Jeg er Spotter. Men hvor jeg med Magt tvinges til Ærbødighed, der yder jeg min Hyldest som her til Dig».

Han svarede formildet: »I Franskmande, – thi for en saadan tog han mig – »have kun tvende Sprog: enten Spot eller Smiger. Men hvis Du kommer hid fra Vesterled, da har Du vel Aarsag til at være Spotter; thi de Guddomme, som I dyrke der, ere kun Spot værd. De ere tomme Ord, bedrageriske Billeder og leflende Drømme».

»Jeg kommer hid fra det Illusionernes Hav, som spænder sig ved Verdens Grænser, og som nogle kalde for den almægtige Gud. Jeg har udforsket det, og jeg beder Dig nu: vis mig den Illusion, I tro paa her, for at jeg ogsaa kan udforske den».

Hans Ord vare: »Den Gang, da jeg forlod mit jordiske Legeme, søgte jeg imod de Mysterier, som jeg ej troede paa, men ærede. Jeg vandrede den samme Vej, som Du, og som Dig greb Lede mig ved dette skændige Bedrag, der har bedaaret saa mange fromme Mænd. Da søgte jeg hid, og her i den hellige Profets Domæne fandt jeg det fæste Punkt for min Tanke og Tro».

»Ake, sagde jeg, »fordølg mig dog ikke din Lære og din Tro. Jeg sætter mig her ved din Side med Udsigt over Profetens hellige Stad, og mens jeg fryder mit Øje ved Synet af dens Pragt, bærer jeg dine Ord som Tekst dertil; og de Ord, som, sagte af en anden, kun vilde røre mit Øre, de ville gaa til mit Hjerte, naar de komme fra din Munde».

Hvad jeg ventede mig var en sammenhængende Udvikling, en Præken, et Foredrag eller lignende. Men jeg skuffedes – og dog til min Berigelse.

Han sad hensunken i Selvfordybelse og stirrede for sig ud paa det samme Punkt, og i denne Stilling, som talte han ikke til mig, men til sig selv, udbrast hans Stemme i Sætninger og Ord, Brudstykker uden jævn Forbindelse, i Gentagelser og Udraab, saaledes som jeg tænker, Elias har siddet og mumlet i Karmels Grotte:

»Allah er een. Der gives ingen Allah uden Allah. Vi have ingen Dogner. Vi lære kun, at Allah er. Vor Gud er een og ikke tre, der kaldes een. Vi æde og drikke ikke Gud. Rummet og Tiden ere Klædninger, han har vævet. Stjernerne ere Gnister af hans Øjne. Vi vide ikke, om han er legemlig. Vi vide intet. Vi vide kun, han er.

Imellem to af sine Aandedrag lader han en Klode forgaa. Han tæller Stjernerne, ingen fornaar det uden han. Vi elske ikke Allah. Vi føle os ikke salige med Allah. Vi tilbede ikke i Henrykkelse. Vi lyde. Vi berøre Støvet med vore Pander, naar Muftien raaber: Allah er Allah! Dyb, dyb Ærbødighed, Rædsel, Lamslaaethed nære vi for ham. Vi lyde hans Bud. Vi adlyde vore hellige Forordninger. Vi mene ikke, at vi elske ham saa meget i vort Hjerte, at vi ikke behøve at lyde hans Bud. Vi mene ikke, at han elsker os saa meget, at vi ikke behøve at lyde hans Bud. Vi kalde ham Allah. Han er een. Vi ere Slaver for den, vi ære. Vi kalde os ikke Medarbejdere, vi ere underkuede. Ve Eder, som ikke have Religion! Ve Eder, som have Religion og ikke have det! Ve Eder, som ikke lyde, I, som bede om Tilgivelse i Stedet for at lyde, og regne Jer det til Fortjeneste! Ve Eder, som have Forordninger og ikke følge dem, som have Ceremonier og ikke udføre dem, som have Helligdomme og ikke ære dem! Vi ere lydige. Vi tro, og derfor handle vi efter vor Tro. Ve dem, som have tabt Sansen for Ærbødighed og Tilbedelse! Han lever. Han regerer. Vi kende ham ikke, men der er een, som raader. Ingen er Gud uden een. Han er den øverste Kredsherre, han er Lensherren for Stjernernes Skare. Ve dem, som svigte deres Lenspligt! Han er indhyllt i Rædsel. Hans Øjenbryn ere stærkere end Lynstraler. Jeg har ikke set ham – hans Aasyn vilde brænde mig til Støv. Kun Profeten har set ham; han taler med Allah og forkynder for Alverden, at Allah er. Han er Himmelbygmesteren. Han har fæstnet Stjernerne ved sit Blik. Han har udsændt de tre Dimensioner som tre Vævetraade. Han har ladet Tiden udspringe. Sol og Maane vare vildfarende; Allah har anvist dem Baner, og taknemmelige forkynde de hans Pris i Universet. Verdensborgen er hans Værk. Hans Tjenere gaa igennem den fra Tid til anden, de sønderbryde de sprukne Lerkar og kaste dem ud i Intet; de kunne ikke faa Foretræde for Allah. Han elsker ikke alle – han foragter de usle – han lader dem dø. Han har ingen Medlidenhed med de elendige – han ser dem ikke – han kender dem ikke. Han sender sine Tjenere til Verden; dem skulle Menneskene høre; de skulle kysse deres Fødder. Han sender Præster, han sender Profeter, han sender Konger. Høre de ikke disse, saa sender han sine Slagtere. Hans Ord ere Sandhed. Hans Tanker ere levende Kendsgerringer. Allah gør ikke Mirakler – han sønderbryder ikke

sit eget Værk. Han gør ikke Mirakler uden eet: denne Verdens ene, levende Mirakel, dette det sande, evigt-bevægelige. Allah er een, og hans Værk er eet. Verden er een, ophængt som en Bold i Rummet, svævende som et Fug i Evigheden. Allah har skrevet dens Lov, i Lovene virker han. Der er en Lov, som hedder, at de usle, splidagtige, ulydige forjaa, og kun de højmodige og sandtru leve. Igennem Kendsgjerninger taler han. Høre I ikke Kendsgjerningerne tale, da skulle I høre Begivenhederne skrig. Naar Stæderne brænde, naar Kvinderne hyle, da høre I Allahs Ord, da er det ham, der siger: »Agt paa Virkeligheden. Erkend, i hvilken Verden I leve, i den Verden, som daglig gaar under ved mit Bud!« Han løfter de retfærdige op i Lysglans. Han bader sine Fodder i Uslingernes Blod. Han sender sine Ulve ud, naar Tiden er moden, og de skulle sønderrive de downe og feje Hunde, der have forglemt, hvad det er at leve. Han er den ensomme – han er den, der spiller Skak med sig selv. Hans Sværd er i hans Haande.

Der er to Slags Veltalenhed, af hvilke Evropæerne kun kende den ene. Ved den første frelste Demosthenes ikke Athen, men ved den anden erobrede Muhamed Verden. Hvorfor gribes vi saa stærkt af de Udraab, der komme uventede som Lynnedslag? Fordi de raabes af hele Legemet og ikke blot af Tungen.

Saaledes greb denne usammenhængende Tale mig mere end den bedste Præken, og da jeg saa paa min mørke Sidemand, saa jeg, hvor hungrig og tørstig han lyttede efter de samre Ord. Men med Magt rev jeg mig ud af den Stenning, hvoraf jeg var grebet; thi min Forskerpligt drev mig til at spørge, selv om jeg derved maatte vivisekere denne troskyldige og geniale Sjæl.

Jeg sagde: »Hvis jeg ikke var en Tænker, da var jeg blevet en Mussemand ved din Tale. Men hvis der er Fatum til, som I jo lære, da er jeg determineret til at spørge og til at forarge alle ved min Spørgen. Svar mig da: hvorledes beviser Du, at Allah er?«

Han sagde: »Vi kende ikke Allah selv, og af vore Følelser og Indbildninger lære vi intet om ham. Vi kende Allah af hans Værk; han er den, der har formet Himmelen; han er den, der har bygget Jorden. Vi kende Allah af hans Værk i os; han er den, der har tændt os Fornuftens og Samvittighedens Lys. Hvorfra stammer ellers den Røst, som raaber i vor Sjæl: Handl ret!«